

Using Slang Language in Orhan Kemal's "The First Bread"

Mohammed Kadhim Ahmed

University of Baghdad / College of Languages / Turkish Language Department/ Iraq

Abstract: The important Turkish writer Orhan Kemal was born in 15 September 1914 in Jihan city in Adana Province. He is considered one of the important and famous writers who have great and valuable contributions in different fields of literature like novel, short story, poetry, and drama. Orhan Kemal, who was a prominent figure in writing novel and had unique contributions in Turkish literature, died while he was 55 years old after having a brain bleeding while he was in a visit to Bulgaria on 2 June 1970. He was buried in a cemetery in Istanbul.

The collection entitled "The First Bread" for Orhan Kemal was published for the first time in 1968 and received a great acceptance by readers either among the Turkish literary elite or among public. In this book, Orhan Kemal, who was one of the famous writers in the movement of social realism, bring together stories of people who migrated to the cities who tried to adjust themselves to the life of the city and enjoy their living in it. "The First Bread" contains a variety of stories among them several stories about the struggle to survive in Anadolou Area.

Slang language is a structure that cannot be understood only by a special age group or in professional field or in a certain job. Although it does not comply with literary language because it is a slang language that spread among all people, it exists in the memory of the society and is used repeatedly in literary works. The purpose of using slang words is to strengthen the expression in authentic tone and friendly style. It helps to explain the situations that are not dangerous like abuse. It can lead to insults or to exaggeration which can be an independent and irresponsible speech. It is a product of the enrichment of the language and popular memory. Slang language is one of hidden aspects of Turkish language. It exists in all languages, but the field of its usage are different. Sometimes we find it in literary styles or writing like novels and short stories specially in the novels that revolve on life of the countryside and villages. This style appears in the style of writing repeatedly in the works of Orhan Kemal who was the main writer of the stories in Anadolu and other villages.

After giving a short summary of the subject of the research paper, I give a section about Orhan Kemal's life, one of the important writers in Turkish literature in the twentieth century, and to talk about his literary directions as well as his writings and literary works. The paper studies then the use of slang language in the novel "The First Bread" by Orhan Kemal, which is the subject of the research paper.

Keywords: Orhan Kemal, Bread first, the story, literature, slang, word, rules, expressions, types of words, popular language, exaggeration.

Orhan Kemal'in Önce Ekmek Adlı Eserinde Argo Anlamalı Sözcüklerin Kullanımı

Özet: Asıl adı Mehmet Raşit ÖĞÜTÇÜ olan Büyük Türk yazarı Orhan Kemal, 15 Eylül 1914 tarihinde Adana Vilâyetine bağlı Ceyhan İlçesinde dünyaya gelmiştir. Roman, hikâye, şiir ve tiyatro gibi edebiyatın çeşitli alanlarında mühim katkıları bulunan yazar, oldukça meşhur ve kıymetlidir. Daha çok romancı kimliğiyle ön plana çıkan Orhan Kemal, Türk Edebiyatına yaptığı eşsiz katkıların ardından, 2 Haziran 1970 tarihinde Bulgaristan'da bir ziyareti esnasında geçirmiş olduğu beyin kanaması sebebiyle, 55 yaşında hayata gözlerini yummuştur. Mezarı, İstanbul'da bulunan Zincirlikuyu Mezarlığındadır.

Önce Ekmek isimli Orhan Kemal imzalı öykü kitabı, ilk olarak 1968 yılında basılmış ve Türk Edebiyat çevreleri ve halk tarafından büyük bir zevkle okunmuştur. Toplumcu gerçekçi edebiyat akımının en güçlü yazarlarından biri olan Orhan Kemal, bu eserinde insanların şehir yaşamına adapte olmaya çalışmalarını anlatan, şehre göç etmiş insanların şehirde geçen zamanlarını ele alan hikayeleri derlemiştir. İçeriğinde çeşitli hikâyelerin bulunduğu *Önce Ekmek* isimli eser, Anadolu'da yaşam mücadelesi hakkında çeşitli hikayeleri ihtiva etmektedir.

Argo anlamalı sözcükler, yalnızca belli bir iş veya yaş grubunun anlayacağı, her ne kadar edebi lisana uymasa da toplum hafızasında yer alan ve edebi eserlerde sıkça kullanılan bir yapıdır. Argo kelimelerin kullanım amacı, samimi bir üslupla anlatımı güçlendirmek ve küfür gibi ağır olmamakla birlikte hakarete varan durumları, basitleştirerek anlatmaktır. Ölçsüz ve mübalağalıdır. Bağımsız ve sorumsuz bir söylem olan argo sözcükler, Dil zenginliğinin ve halk hafızasının bir ürünüdür. Türk dilinin inceliklerinden biri olan argo, tüm dillerde bulunur fakat kullanım alanları değişkenlik gösterir. Roman ve hikaye gibi yapılarla, ve özellikle köy

anlatılarında sıklıkla karşımıza çıkar. Anadolu ve köy hikayelerinin usta kalemi Orhan Kemal'in eserlerinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Özetin ardından çalışmamızın giriş bölümünde, 20. asır Türk Edebiyatının en güçlü kalemlerinden biri olan Orhan Kemal'in yaşamı, edebi yönü ve yapıtları incelenecektir. Ardından *Önce Ekmek* isimli eser hakkında bilgiler sunulduktan sonra, argo kelimelerin kullanımı hakkında bilgiler aktarılacaktır. Son olarak Orhan Kemal'in *Önce Ekmek* isimli eserinde argo anlamlı sözcüklerin kullanımı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Orhan Kemal, Önce Ekmek, Hikaye, Öykü, Edebiyat, Argo, Sözcük, Dil Bilgisi, Söz Öbekleri, Sözcük Türleri, Halk Dili, Mübalağa.

Giriş

Orhan Kemal (1914-1970), Hayatı, Edebi Kişiliği ve Yapıtları:

Asıl adı Mehmet Raşit ÖGÜTÇÜ olan Büyük Türk yazarı Orhan Kemal, 15 Eylül 1914 tarihinde Adana Vilâyetine bağlı Ceyhan İlçesinde dünyaya gelmiştir. Orhan Kemal'in ailesi, dönemin Osmanlı İmparatorluğuna bağlı bir Balkan Devleti olan Bulgaristan'dan İstanbul'a göçmüş bir ailedir. Orhan Kemal'in muhterem pederi, kendisi gibi bir edip olan ve bir dönem milletvekilliği yapmış bir siyasetçi olan Abdulkadir Kemâlî Bey adında bir zattır. Orhan Kemal'in muhterem validesi ise, öğretmenlik mesleğini icra etmiş olan Azime Hanımefendi'dir. Orhan Kemal'in babası olan Abdulkadir Kemâlî Bey, 1930 yılında Adana yöresinde Ahali Cumhuriyet isminde bir parti kurmuş ve bundan dolayı hüküm giydiği için bir dönem kaçak hayatı yaşamıştır. (UĞURLU, 1973: 27)

Orhan Kemal, babasının parti kurma teşebbüsü sebebiyle kaçması üzerine, kendisi de kaçak olarak yaşamıştır. Bi dönem sonra Adana Vilâyetine yerleşen Orhan Kemal (Mehmet Raşit ÖGÜTÇÜ) bohem hayatı yaşamış ve umarsız bir gençlik sürmüştür. Köy kahvelerinden çıkmayan ve muhabbeti çok seven Orhan Kemal, kahvehanelerde tanıştığı ustaların tavsiye ederek kendisine verdiği kitapları büyük bir zevkle okumuştur. Bu sebeple Orhan Kemal'in edebîyata olan iştiağı ve hevesi artmıştır. 1935 senesinde, Mensucat isimli fabrikada, katip sıfatıyla çalışma hayatına başlamıştır. 1937 senesinde ise, aslen bir Boşnak olan Nuriye Hanımefendi ile izdivaç yapmıştır. (KARACALAR, 1974: 13)

Askerlik vazifesini yerine getirmek üzere gittiği Niğde isimli vilâyette, dönemin çalkantılı zamanlarında komünist propaganda yapması suçuna istinaden henüz askerde tutuklanmış ve bu tutuklama, 1938 yılından başlamak üzere 5 yıllık hapis cezası ile sonuçlanmıştır. Kayseri vilâyetinde bulunan hapisanede mahkum iken şiirler kaleme almaya başlamıştır. Hapiste yazdığı bu şiirleri başta Yedigün Dergisi ve Yeni Mecmua isimli dergiler olmak üzere sair dergi ve yayınlarda yayımlanmıştır. (SÜLKER, 1988: 81)

Bu sırada 1939 senesinde kaçak hayatı biten ve dönüşte hapis memuru olan babası Abdulkadir Kemâlî Bey'in gayretleri ile Kayseri cezaevinden Bursa Cezaevine nakledilmiştir. 1940 yılında, Bursa cezaevinde mahkum bulunan büyük şair Orhan Veli KANIK'ın girişimleri ile bu iki büyük edip, aynı koğuştta kalmaya başlamıştır. Hapishanede Orhan Veli Kanık, Orhan Kemal'e felsefe ve edebiyat başta olmak üzere çeşitli dersler vermiştir. Orhan Veli KANIK, arkadaşı Orhan Kemal'e şiiri bırakıp hikayeye yönelmesini tavsiye etmiştir. (NARLI, 2002: 42)

Bildiğimiz Orhan Kemal'in hikaye alanında uzmanlaşması bu sebeptendir. U tavsiye üzerine 1940 yılında ilk yazısını çıkarmıştır. Balık ismini verdiği bu yazısını, Yeni Edebiyat isimli gazetede bastırmıştır. Bunun ardından Yeni Edebiyat, Yürüyüş ve İkdâm başta olmak üzere çeşitli dergi ve gazetelerde hikayeleri ve yazıları yayınlanmıştır. 26 Eylül 1943 tarihinde cezaevinden terhis olduktan sonra memleketi Adana'ya dönmüştür. Henüz cezaevinden çıkan Orhan Kemal, bu süreçte iş bulmakta hayli güçlük çekmiş ve çok zorlanmıştır. (ALTINKAYNAK, 1983: 76)

Türk Edebiyatının dev ismi Orhan Kemal, 17 Nisan 1950 tarihinde ailesini de yanına alarak Türkiye'nin en büyük kenti olan İstanbul'a taşınmıştır. Orhan Kemal'in zevcesi Nuriye Hanım, bir fabrikada işçi olarak çalışmaya başlamış, kendisi de yazmış olduğu hikâye eserlerini bastırmak ve satmak adına İstanbul'da dolaşmıştır. (BEZİRCİ, 1984: 124)

Bunca dert ve kederin ardından artık şöhret sahibi bir yazar olarak Orhan Kemal'in ünü yayılmıştır. Hikaye eserinin yanısıra, parça parça kaleme aldığı romanları, çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlanmaya başlamıştır. 1951'de Sarhoşlar, 1952'de Cemile ve Çamaşırıcının Kızı yayımlandı. Aynı yıl Vatan gazetesinde Murtaza, Dünya gazetesinde (1953) Bereketli Topraklar Üzerinde tefrika edildi. Bunların ardından 1966 senesi itibarıyla yazmış olduğu öykü ve romanları, tiyatrolarda sergilenmeye başlamıştır. (BUYRUKÇU, 1984: 55)

Eserlerinin tiyatral bir zeminde yayılmasından son derece gururlu ve mutlu olan Orhan Kemal, 1968 senesinin Ocak ayında İstanbul'da sergilenen ve kendisine ait olan Yalova Kaymakamı isimli eserindeki bir karakter olan Boyacı Bayram rolü ile oyunculuk da yapmıştır. Sovyet Rusya yönetimi, Orhan Kemal'i onur konuğu olarak Rusya'ya çağırmıştır. Ancak bir yıl sonra pasaport alabilen Orhan Kemal, bu vesileyle 5 Mayıs 1970 tarihinde Bulgaristan'da bulunan ata yurdu olan Sofya isimli vilâyete seyahat etmiştir. Rahatsızlığı baş

gösteren ve sağlık problemleri çeken Orhan Kemal, aynı zamanda Bulgaristan'da hastalığına tedavi aramaya başlamıştır. Bunun üzerine kısa bir zaman zarfından sonra kalp krizi geçirmiştir. (OTYAM, 1999: 32)

Geçirmiş olduğu bu kalp krizi neticesinde beyininde kan pıhtısı oluşmuş ve buna bağlı olarak Türk Edebiyatının bu dev ismi, 4 Haziran 1970 tarihinde ata yurdu Sofya'da hayata gözlerini yummuştur. 55 yaşında hayata gözlerini yuman yirminci Yüzyıl Türk Edebiyatının efsane ismi Orhan Kemal'in mezarı, İstanbul'da bulunan en meşhur mezarlıklardan biri olan Zincirlikuyu Mezarlığındadır.

Yapıtları: (NARLI, 2019: 374)

Hikâye:

Ekmek Kavgası (1949), Sarhoşlar (1951), Çamaşırcının Kızı (1952), 72. Koğuş (1954), Grev (1954), Arka Sokak (1956), Kardeş Payı (1957), Babil Kulesi (1957), Dünyada Harp Vardı (1963), Mahalle Kavgası (1963), Önce Ekmek (1968), Küçükler ve Büyükler (1971), Aslan Tomson (1976), İnci'nin Maceraları (1979).

Roman:

Baba Evi (1949), Avare Yıllar (1950), Murtaza (1952), Cemile (1952), Bereketli Topraklar Üzerinde (1954), Suçlu (1957), Serseri Milyoner (1957), Devlet Kuşu (1958), Vukuat Var (1958), Gâvurun Kızı (1959), Küçükçük (1960), Dünya Evi (1960), El Kızı (1960), Hanımın Çiftliği (1961), Gurbet Kuşları (1962), Eskici ve Oğulları (1962), Kanlı Topraklar (1963), Sokakların Çocuğu (1963), Bir Filiz Vardı (1965), Müfettişler Müfettişi (1966), Yalancı Dünya (1966), Evlerden Biri (1966), Arkadaş Islıkları (1968), Sokaklardan Bir Kız (1968), Kötü Yol (1969), Üçkâğıtçı (1969), Kaçak (1970), Tersine Dünya (1986).

Tiyatro:

İspinozlar (1965)

Orhan Kemal'in Önce Ekmek İsimli Eseri Hakkında:

Eser Adı: ÖNCE EKMEK

Eser Sahibi: Orhan Kemal

İlk Basım Tarihi: 1968

İlk Basım Yeri: İstanbul

İlk Basımevi: Yeditepe Yayınları

Çalışma Eserinin Basım Tarihi ve Yeri: 2022 İstanbul

Çalışma Eserinin Basımevi: Everest Yayınları

Konu - İçerik: Edebiyat/Öykü

Sayfa Sayısı: 128

İçeriğinde Bulunan Müstakil Hikâye Sayısı: 17

İçeriğinde Bulunan Müstakil Hikâye Başlıkları:

Önce Ekmek, Bir Çocuk, Üçüncü, Tarzan, Coni, Mavi Taşlı Küpe, Çocuklar, Pazartesi, Sevmiyordu, İncir Çekirdeği, Elli Kuruş, Sağiç, Sezai Bey, Taş, İki Buçuk, Biletsiz, Uzman.

Eserin Aldığı Ödüller: (NARLI, 2019: 374)

1- 1969 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı

2- 1969 yılında Türk Dil Kurumu Hikâye Ödülü.

Önce Ekmek isimli Orhan Kemal imzalı öykü kitabı, ilk olarak 1968 yılında basılmış ve Türk Edebiyat çevreleri ve halk tarafından büyük bir zevkle okunmuştur. Toplumcu gerçekçi edebiyat akımının en güçlü yazarlarından biri olan Orhan Kemal, bu eserinde insanların şehir yaşamına adapte olmaya çalışmalarını anlatan, şehre göç etmiş insanların şehirde geçen zamanlarını ele alan hikayeleri derlemiştir. İçeriğinde çeşitli hikâyelerin bulunduğu Önce Ekmek isimli eser, Anadolu'da yaşam mücadelesi hakkında çeşitli hikayeleri ihtiva etmektedir.

Önce Ekmek isimli öykü kitabı, ilk olarak basıldığı 1968'den itibaren çokça okunmuş ve halen etkisini kaybetmemiştir. Eserde, isimleri sırayla Önce Ekmek, Bir Çocuk, Üçüncü, Tarzan, Coni, Mavi Taşlı Küpe, Çocuklar, Pazartesi, Sevmiyordu, İncir Çekirdeği, Elli Kuruş, Sağiç, Sezai Bey, Taş, İki Buçuk, Biletsiz ve Uzman olmak üzere toplam 17 öykü vardır. Kısa kısa yazılmış bu öyküler çarpıcı, sade, halk dilinde yazılmış ve samimi bir üslupla kaleme alınmıştır. Basıldığı yıldan hemen bir sene sonra Türkiye'nin en prestijli 2 ödülüne layık görülmüştür.

Argo Anlamli Sözcükler Hakkında:

Argo kavramı, köken itibariyle Fransızca bir sözcük olmakla birlikte, Türkçe Sözlük'te şu şekilde ifade edilmektedir:

"1. Kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek ya da topluluktaki insanların kullandığı özel dil ya da sözcük dağarcığı.

2. Genel kullanım dışı biçim ya da özellikleri olan."

(TÜRKÇE SÖZLÜK, 2012: 103)

Argo anlamli sözcükler veya sözcük grupları, her dilde var olan bir yapıdır. Argo anlamli sözcükler, yalnızca belli bir iş veya yaş grubunun anlayacağı, her ne kadar edebi lisana uymasa da toplum hafızasında yer alan ve edebi eserlerde sıkça kullanılan bir yapıdır. Argo kelimelerin kullanım amacı, samimi bir üslupla anlatımı güçlendirmek ve küfür gibi ağır olmamakla birlikte hakarete varan durumları, basitleştirerek anlatmaktır.

Argo anlamli sözcükler veya sözcük grupları, ölçsüz ve mübalağalıdır. Bağımsız ve sorumsuz bir söylem olan argo sözcükler ve deyimler, genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbekleridir. Türk dili deyimler bakımından zengin bir dildir.(Hasan, 2018: s.111) Dil zenginliğinin ve halk hafızasının bir ürünüdür. Türk dilinin inceliklerinden biri olan argo, tüm dillerde bulunur fakat kullanım alanları değişkenlik gösterir. Roman ve hikaye gibi yapılarda, ve özellikle köy anlatılarında sıklıkla karşımıza çıkar. Anadolu ve köy hikayelerinin usta kalemi Orhan Kemal'in eserlerinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Argo sözcük, bazen bağımsız orijinal bir yapıda olabilirken, bazen de var olan kelimenin değiştirilmesi ile elde edilir.Örneğin *Deyyus* kavramı bir argodur ve başlı başına bir sözcüktür. Fakat örneğin *gerzek* kavramı, yine bir argo olmakla birlikte, yine bir argo olan *gerizekalı* kavramının değiştirilmiş halidir. Veya örneğin *köpoğlususu* kavramı, *köpeğin oğlu* cümlesinin değiştirilmiş halidir.

Argo sözcüklerin bir başka çeşidi ise, kelime aslında argo olmayıp, söylenen kişiye göre argoya dönüşmesidir. Örneğin *hayvan* sözcüğü, kendi başına bir argo değildir. Fakat bir insana hitaben *hayvan!* denilirse, bu artık bir argo olur.

Tüm bunların yanı sıra, argo sözcükler, bir cümle olarak da gelebilir. Örneğin *it oğlu it* cümlesi, Türkçede sıkça kullanılan bir argodur.*Şerefsizin çocuğu* gibi cümleler de bu duruma örnek olarak verilebilir.Tüm bunlara ekstra olarak, tüm sövmek ve küfür içerikli tabirler argodur.Dolayısıyla örneğin *kötü kadın* anlamına gelen buraya yazamayacağımız ağır sövgü, bir argodur.

Orhan Kemal'in Önce Ekmek Adlı Eserinde Argo Anlamli Sözcüklerin Kullanımı:

Eserde bahsi geçen konumuz olan argo anlamli sözcükler veya sözcük grupları, oldukça fazladır. Hatta o kadar fazla ki, her sayfada bazen 10 kadar bulunuyor. Dolayısıyla çalışmamıza, her sayfadan yalnızca birer örnek vermek suretiyle şekil verdik.128 sayfalık eserin hemen hemen her sayfasında muhakkak bulunan argolar, manayı bozmayacak şekilde ve açık, anlaşılır bir duruma gelecek şekilde cümleleriyle verilmiştir.Bu vesileyle cümlede geçen argonun kolay anlaşılması tarafımızca hedeflenmiştir.

Eserin 9, 11, 16, 24, 32, 57, 77, 80, 98, 108 ve 113 numaralı sayfalarında hiç argo yoktur. Verilen bu sayfalar haricindeki tüm sayfalardan yalnızca birer örnek almak suretiyle, sırayla argoları çalışmamıza kattık.Ayrıca, her bir örneğin ardından parantez içinde sırayla *KEMAL* sözcüğünden sonra, eserin basım yılı, ilgili argonun geçtiği sayfa ve ilgili sayfadaki argonun geçtiği satır numarası verilmiştir.Bu itibarla, eserde geçen argonun, eserin içerisinde kolaylıkla bulunması hedeflenmiştir.

Usta Yazar Orhan Kemal'in eserlerinde argo anlamli sözcükler bolca bulunur. Argo anlamli sözcükler genel olarak roman ve hikaye gibi yapılarda, ve özellikle köy anlatılarında sıklıkla karşımıza çıkar. Anadolu ve köy hikayelerinin usta kalemi Orhan Kemal'in eserlerinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

"Varsayın ki öldüm, **geberdim** yahu..." (KEMAL, 2022: 10, 8)

"Sonra her şey.**Hayhayım gitti vay vayım kaldı.**" (KEMAL, 2022: 12, 10)

"Kupkuru, **renksiz kadın**, sabunlu ellerini" (KEMAL, 2022: 13, 3)

"**İki gözüm kör olsun ki unutmam**" (KEMAL, 2022: 14, 3)

"Midemdeki **yelleri**, bağırsak ağrılarımı" (KEMAL, 2022: 15, 17)

"Pantolonunun paçaları **lime lime.**" (KEMAL, 2022: 17, 5)

"Sonra ekledi: **Taş arabası!**" (KEMAL, 2022: 18, 8)

"**Şerefsizim**, alkıştan yıkılır sinema." (KEMAL, 2022: 19, 17)

"**Mangırın** yoksa dayan izmaritine." (KEMAL, 2022: 20, 25)

"**Ulan amma da kayıyor be haybeci.**" (KEMAL, 2022: 21, 5)

"Ticaret odasına kayıtlı eski **bitirim.**" (KEMAL, 2022: 22, 11)

- "**Anam avradım olsun** yaşadı." (KEMAL, 2022: 23, 11-12)
"**Cigaran** var mı?" (KEMAL, 2022: 25, 19)
"**Kendi aralarında hırslarıydı ama**" (KEMAL, 2022: 26, 2)
"**Keşanlı'nınkepçesi boldu.**" (KEMAL, 2022: 27, 29)
"**Yuuuuuh keresteler!**Dedi. N'oluyorsunuz **lan!**" (KEMAL, 2022: 28, 22)
"**İneklik** etmesenize **lan!**" (KEMAL, 2022: 29, 7)
"**İnsan olan arkadaşını alarga tutmaz.**" (KEMAL, 2022: 30, 28)
"**Gocuğa sıkı sıkı sarınan 'tüyelim!' dedi.**" (KEMAL, 2022: 31, 4)
"**Mis, içeride ciyak ciyak.**" (KEMAL, 2022: 33, 5)
"**İnek oğlu inekler almıyorlardı beşliğe.**" (KEMAL, 2022: 34, 27)
"**Şerefsizim ki ha.**" (KEMAL, 2022: 35, 29)
"**Leman ablaya benzemese vız gelirdi.**" (KEMAL, 2022: 36, 19)
"**Vayo..... Vay.**Demek gülüverdi?" (KEMAL, 2022: 37, 7)
"**Söylemezsen ölü yüzümü öp.**" (KEMAL, 2022: 38, 5)
"**Ufak tefek, kara kuru bir adam.**" (KEMAL, 2022: 40, 1)
"**Vuramaz.Kandan ödü patlar.**" (KEMAL, 2022: 41, 15)
"**Üçkâğıtla enayi söğüşlemek**" (KEMAL, 2022: 42, 12)
"**Ah ulan, Ah ulan baba, inek baba, deyyus baba!**" (KEMAL, 2022: 43, 1)
"**Cepte metelik nanay.**" (KEMAL, 2022: 44, 9)
"**Madara** olduktan başka" (KEMAL, 2022: 45, 1-2)
"**Gelse bile hava civa derken.**" (KEMAL, 2022: 46, 16)
"**Çüüüüü!**Araba durdu." (KEMAL, 2022: 47, 3)
"**Ulan kayarto!**Eyde yemeği kim pişiriyor?" (KEMAL, 2022: 48, 13)
"**Ağzı süt kokan bir kız için bile.**" (KEMAL, 2022: 49, 21)
"**E, bu kadar olur. Bir içim su!**" (KEMAL, 2022: 50, 4)
"**İkinci fiske.** Adamı uyandırmanın da faydası yoktu." (KEMAL, 2022: 51, 4)
"**Sen ohergeleye layık değilsin!**" (KEMAL, 2022: 52, 11)
"**Kovalamıştı adamı danalar gibi.**" (KEMAL, 2022: 53, 7)
"**Buralardan tüyün dedi.**" (KEMAL, 2022: 54, 23)
"**Titreten bir sesle: deheeeeey!!!**" (KEMAL, 2022: 55, 12)
"**Bu olacak işte, it!**" (KEMAL, 2022: 56, 3)
"**Fena yaparım ama sonra!**" (KEMAL, 2022: 58, 15)
"**Vız gelİR tırıs gider lan!**" (KEMAL, 2022: 59, 6)
"**Öyle fiyakalı ki.**" (KEMAL, 2022: 60, 17)
"**Ah bu kız, Ah bu züppe kız**" (KEMAL, 2022: 61, 18)
"**İdris'i yere kabak gibi vurmuş.**" (KEMAL, 2022: 62, 7)
"**En çok da pazartesileri mendeburlaşırđı adam.**" (KEMAL, 2022: 63, 1)
"**Demek istedim ki... Kes kes!**" (KEMAL, 2022: 64, 28)
"**Soracak olsa.İtoğlu itler.**" (KEMAL, 2022: 65, 16)
"**Göndermedikleri için yok ayı, ayıoğlu ayı.**" (KEMAL, 2022: 66, 23)
"**Benzettiği hurt kendisiyle alay etmesindi.**" (KEMAL, 2022: 67, 17)
"**Sandığı tarzda sırttı.**" (KEMAL, 2022: 68, 2)
"**Vay deyyus vay!**Diye geçirdi." (KEMAL, 2022: 69, 4)
"**Cin bakışlı gazeteci yine de**" (KEMAL, 2022: 70, 4)
"**Senin gibi cici çocuğa yakışmıyor hiç.**" (KEMAL, 2022: 71, 4)
"**Bakalım marş.** Arkandan bakıyorum." (KEMAL, 2022: 72, 10)
"**Gelirsem beynini patlatırım senin.**" (KEMAL, 2022: 73, 6)
"**Ay vallahi çatlatırsın insanı.**" (KEMAL, 2022: 74, 21)
"**Sen de ille gideceğim diye tutturdun.**" (KEMAL, 2022: 75, 28-29)
"**Kan yalamış dudaklar sevinçle titredi.**" (KEMAL, 2022: 76, 29)
"**Hınzır domuz, kafanı kırmalı senin...**" (KEMAL, 2022: 78, 30)
"**Kalk, git, defol!**" (KEMAL, 2022: 79, 8)
"**Dondurmacı emmi** geydi." (KEMAL, 2022: 81, 8)
"**Dangalaklık etme.**Bizim oğlumuz yazacak." (KEMAL, 2022: 82, 27)
"**Eşşek avrat, hayvan avrat!**Senin aklın neye erer zaten?" (KEMAL, 2022: 83, 10)
"**Beleş beleşine mi iyi edecek bizi?**" (KEMAL, 2022: 84, 7)
"**Hanım dedikleri kuru bamyaya fena takmıştı.**" (KEMAL, 2022: 85, 25)
"**Zerrin olacak kaltağın.**" (KEMAL, 2022: 86, 7)

- "Oğlumun **avradı** olacak, benim de kızım." (KEMAL, 2022: 87, 13)
"Ayaza **kafa tutan** bu canlı." (KEMAL, 2022: 88, 6)
"Benim gibi **kara kuruyu** kim ne yapsın?" (KEMAL, 2022: 89, 13)
"İçlere çökük gözleri, **fırlak** elmacık kemikleri." (KEMAL, 2022: 90, 25)
"Sende kalsın dedi, yanağımı **makasladi**." (KEMAL, 2022: 91, 3)
"Israrla **vızıldayıp** duruyordu." (KEMAL, 2022: 92, 18)
"**Kafa kafaya verir**, yalanlar uydururduk." (KEMAL, 2022: 93, 9-10)
"Kardeşinin beşiğini sallamayı **savsamıştı**." (KEMAL, 2022: 94, 7)
"**Hastası** olduğu futboldan alikonması." (KEMAL, 2022: 95, 3-4)
"Herif kocaman sakalıyla **bön bön** bakıyor." (KEMAL, 2022: 96, 7)
"**Moruğu** nasıl atlatacağsın." (KEMAL, 2022: 97, 12)
"**Pathcan** burnuyla çevredeki erkeklere." (KEMAL, 2022: 99, 11-12)
"Karşı komşuları **dikizlemesine** aldırış etmez." (KEMAL, 2022: 100, 10)
"Gerekirdi, ya, hayır, o **yeniyetişme**." (KEMAL, 2022: 101, 13)
"Bugün **itin** birini yiyecektim az kalsın." (KEMAL, 2022: 102, 2)
"Önlüğü **leş** bir garson getirsin." (KEMAL, 2022: 103, 8)
"**Çüş!** Dedi, **Ayı oğlu ayı!**" (KEMAL, 2022: 104, 30)
"**Tosla** iki buçuğu, sonra..." (KEMAL, 2022: 105, 20)
"Bir şişe, bir şişe şarap be **Allahsız**." (KEMAL, 2022: 106, 16)
"Anlamaz **enayi** kimin vurduğunu." (KEMAL, 2022: 107, 8)
"Aynı duruma düşmüş, şoförle **takışmıştı**." (KEMAL, 2022: 109, 6)
"İçlerinden, **amma da para canlısı** ha." (KEMAL, 2022: 110, 12)
"**Kan tepesine sıçradı**." (KEMAL, 2022: 111,12)
"Haram **zıkkım** olsun, yiyeme inşallah." (KEMAL, 2022: 112, 26)
"Kim kime? Ama biletçi de **kurt mu kurt**." (KEMAL, 2022: 114, 8)
"**Ulan** bilet almadın işte **inek**, diye geçirdi." (KEMAL, 2022: 115, 16)
"Dediği dediktir, **bal gibi** de gol." (KEMAL, 2022: 116, 12)
"Dönüp baktığı halde o gene **tunmadı**." (KEMAL, 2022: 117, 5)
"Yani kravatsızların başında **patlatırlardı**." (KEMAL, 2022: 118, 29)
"Sen sensen, ben de benim. **Yemiyorlar bu ağzları**." (KEMAL, 2022:119, 9)
"Birbirlerinin **ağzını burnunu kırabiliyorlardı**." (KEMAL, 2022: 120, 7)
"**Ana avrat sövdü**, gıcırdattı dişlerini." (KEMAL, 2022: 121, 7)
"**Domuz**, canımı yaktın, yakacağım canını." (KEMAL, 2022: 122, 10)
"Kıvr kıvr saçlı, **cin bakışlı** bir çocukla." (KEMAL, 2022: 123,16)
"Akli fikri **bööö** yaptığı adamda." (KEMAL, 2022: 124, 7)
"Kocam **aptalın** biridir." (KEMAL, 2022: 125, 18)
"**İlişmeyin** efendim.Sorsun." (KEMAL, 2022: 126, 21)
"**Ulan** deney ne demek, **hayvan!**" (KEMAL, 2022: 127, 23)
"**Sen hayvanoğlu hayvansın!**" (KEMAL, 2022: 128, 12)

Sonuç

Orhan Kemal, 15 Eylül 1914 tarihinde Adana Vilâyetine bağlı Ceyhan İlçesinde dünyaya gelmiştir. Roman, hikâye, şiir ve tiyatro gibi edebiyatın çeşitli alanlarında mühim katkıları bulunan yazar, oldukça meşhur ve kıymetlidir.2 Haziran 1970 tarihinde Bulgaristan'da bir ziyareti esnasında geçirmiş olduğu beyin kanaması sebebiyle, 55 yaşında hayata gözlerini yummuştur.Mezarı, İstanbul'da bulunan Zincirlikuyu Mezarlığındadır.

Önce Ekmek isimli Orhan Kemal imzalı öykü kitabı, ilk olarak 1968 yılında basılmış ve Türk Edebiyat çevreleri ve halk tarafından büyük bir zevkle okunmuştur. Toplumcu gerçekçi edebiyat akımının en güçlü yazarlarından biri olan Orhan Kemal, bu eserinde insanların şehir yaşamına adapte olmaya çalışmalarını anlatan, şehre göç etmiş insanların şehirde geçen zamanlarını ele alan hikayeleri derlemiştir. İçerisinde çeşitli hikâyelerin bulunmaktadır.

Argo anlamlı sözcükler, edebi eserlerde sıkça kullanılan bir yapıdır. Argo kelimelerin kullanım amacı, samimi bir üslupla anlatımı güçlendirmek ve küfür gibi ağır olmamakla birlikte hakarete varan durumları, basitleştirerek anlatmaktır.Ölçsüz ve mübalağalıdır. Bağımsız ve sorumsuz bir söylem olan argo sözcükler, Dil zenginliğinin ve halk hafızasının bir ürünüdür. Orhan Kemal'in başta Önce Ekmek olmak üzere pek çok eserinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmamızda, her sayfadan yalnızca birer örnek vermek suretiyle şekil verdik.128 sayfalık eserin hemen hemen her sayfasında muhakkak bulunan argolar, manayı bozmayacak şekilde ve açık, anlaşılır bir duruma gelecek şekilde cümleleriyle verilmiştir.Bu vesileyle cümlede geçen argonun kolay anlaşılması tarafımızca

hedeflenmiştir. Usta Yazar Orhan Kemal'in eserlerinde argo anlamlı sözcükler bolca bulunur. Argo anlamlı sözcükler genel olarak roman ve hikaye gibi yapılarda, ve özellikle köy anlatılarında sıklıkla karşımıza çıkar. Anadolu ve köy hikayelerinin usta kalemi Orhan Kemal'in eserlerinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmamıza kapsamlı bir özetle başladık. Ardından giriş kısmından itibaren, Orhan Kemal'in hayatı, eserleri tanıtıldıktan sonra, Önce Ekmek isimli eserin muhtevası anlatılmıştır. Ardından argo anlamlı sözcükler hakkında bilgi verildikten sonra, her sayfadan bir örnek olması koşuluyla Önce Ekmek isimli eserde argo anlamlı sözcükleri verdikten sonra çalışmamızı bitirdik.

Kaynakça

- [1]. ALTINKAYNAK Hikmet, (1983). *Hikâye Yazarı Orhan Kemal*, İstanbul.
- [2]. BEZİRCİ Asım, (1984). *Orhan Kemal*, İstanbul.
- [3]. BUYRUKÇU Muzaffer, (1984). *Arkadaş Anılarında Orhan Kemal*, İstanbul.
- [4]. HASAN, Alaa Falah (2018). ‘Emine Işinsu’nun Ak Topraklar Başlıklı Romanında Fiillerden Oluşan Deyimler’, AL-USTATH, No 226 Volume 1, College Of Education For Human Scinces-Ibn Rushed University Of Baghdad, s.111-120
- [5]. KARACALAR Yusuf Kenan, (1974). *Orhan Kemal*, İstanbul.
- [6]. KEMAL Orhan, *Önce Ekmek*, (2022). Everest Yayınları, İstanbul
- [7]. NARLI Mehmet, (2019). "*Orhan Kemal*" maddesi, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, ek 2 cilt, Ankara.
- [8]. NARLI Mehmet, (2002). *Orhan Kemal'in Romanları Üzerine Bir İnceleme*, Ankara.
- [9]. OTYAM Fikret, (1999). *Arkadaşım Orhan Kemal ve Mektupları*, İstanbul.
- [10]. SÜLKER Kemal, (1988). *Nazım Hikmet Orhan Kemal Dostluğu*, İstanbul.
- [11]. TÜRKÇE SÖZLÜK, (2012). Dil Derneği Yayınları, Ankara.
- [12]. UĞURLU Nurer, *Orhan Kemal'in İkbâl Kahvesi*, İstanbul 1973.